

Vocabulari

Call: Els calls o jueries eren les zones habitades antigament per jueus als Països Catalans. El nom prové de l'hebreu *Qahal*, «comunitat», potser per influència del llatí *callis*, «pas estret entre dues parets».

Medina: Vol dir “ciutat il·luminada”, allí roman la tomba del profeta *Muhamad*, Mahoma. És la segona ciutat santa després de la *Meca*.

Arc de ferradura: L'arc de ferradura o arc ultrapassat és el que té una obertura que ultrapassa la mitjana circumferència amb el centre situat per sobre de la línia d'arrencada. És més obert que l'islàmic i amb l'extradós vertical sobre la línia d'arrencada, sostingut per columnes amb grans àbacs i capitells d'imitació coríntia.

Sarq Al-Andalus: *Xarq al-Àndalus* (de l'àrab, *Xarq al-Andalus*, literalment “l'Orient de l'Àndalus”) és el nom que rebia la regió oriental de l'Àndalus durant el domini musulmà. Incloïa el territori comprès aproximadament entre el cap de Gata a Almeria i ath-Thaghr al-Alà o Frontera Superior, que varià amb el temps fins a restar primer a l'alçada del riu Cardener i la Conca de Tremp, i després de l'Ebre; incloïa, a més, les illes Balears i Pitiüses.

Cadí: Un cadí (de l'àrab - *qāḍīn*) és, en el món musulmà, un jutge que aplica la xaria, la llei religiosa islàmica; en conseqüència els cadis tenen jurisdicció sobre aquells temes legals que afecten la xaria i exerceixen funcions civils, judicials i religioses. En aquest sentit, el cadí és un jutge de pau i un notari que regula certs actes de la vida quotidiana: casaments, divorcis, repudis, successions, herències, etc. El cadí rep aquest nom perquè té el poder de jurisdicció o *qada*. Sota el règim dels beys, aquest càrrec s'anomenà *caicaman*. Cadí es troba a l'origen del mot “alcalde” (al-*qāḍī*).

Almodí: Un almodí (de l'àrab al-*mudí*, mesura de grans) en temps medievals era una mesura d'àrids que corresponia a 6 cafissos.[1] Per extensió també va acabar donant nom a l'edifici o indret on es conservaven els cereals i on eren venuts,[2] el qual també era conegut com a *alfòndec*. [1] També va denominar l'impost de l'almodinatge que gravava la importació i venda de cereals.

Raval: Raval és un arabisme que vol dir un suburbi o un barri extramurs. Prové de l'àrab *Rabad* (plural *arbad*) i fa referència a un barri de població (*medina*) situat als afores d'aquesta. Aquesta paraula va originar el català “raval” i el castellà “arrabal”.

Sínia: Una sínia o sènia és una màquina d'elevat aigua. Consisteix bàsicament en una roda vertical que és accionada per un animal o bé per la força del corrent d'aigua o fins i tot del vent. Normalment s'utilitzava en els regadius tradicionals i per l'abastiment d'aigua, actualment s'han substituït per bombes i altres procediments.

Comparació de conceptes

Califa | Títol que designava la màxima autoritat de l'islam, tant a nivell espiritual com polític |

Emir | Cap militar, governador o príncep d'un país islàmic |